

SIGLA

A = Vaticanus 1335
 B = Vaticanus 1950
 C = Mutinensis 145
 M = Marcianus 511
 a etc. = A etc. *man. rec.*
 det. = codd. deteriorum unus pluresve

Opusculum politicum c. a. 378 A. C. compositum

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ἄλλ' ἐγὼ ἐννοήσας ποτὲ ὡς ἡ Σπάρτη τῶν ὀλιγανθρω- I
 ποτάτων πόλεων οὔσα δυνατωτάτη τε καὶ ὀνομαστοτάτη ἐν
 τῇ Ἑλλάδι ἐφάνη, ἐθαύμασα ὅτ' ποτὲ τρόπῳ τοῦτ' ἐγένετο·
 ἐπεὶ μέντοι κατενόησα τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν Σπαρτιατῶν,
 5 οὐκέτι ἐθαύμαζον. Λυκοῦργον μέντοι τὸν θέντα αὐτοῖς 2
 τοὺς νόμους, οἷς πειθόμενοι ἠϋδαιμόνησαν, τοῦτον καὶ
 θαυμάζω καὶ εἰς τὰ ἔσχατα [μάλα] σοφὸν ἡγοῦμαι. ἐκεῖνος
 γὰρ οὐ μιμησάμενος τὰς ἄλλας πόλεις, ἀλλὰ καὶ ἐναντία
 γνούς ταῖς πλείσταis, προέχουσιν εὐδαιμονίᾳ τὴν πατρίδα
 10 ἐπέδειξεν.

Αὐτίκα γὰρ περὶ τεκνοποιίας, ἵνα ἐξ ἀρχῆς ἄρξωμαι, οἱ 3
 μὲν ἄλλοι τὰς μελλούσας τίκτειν καὶ καλῶς δοκούσας κόρας
 παιδεύεσθαι καὶ σίτῳ ἢ ἄνυστον μετριωτάτῳ τρέφουσι καὶ
 ὄψῳ ἢ δυνατὸν μικροτάτῳ· οἷνου γε μὴν ἢ πάμπαν ἀπεχο-
 15 μένας ἢ ὑδαρεῖ χρωμένας διάγουσιν. ὥσπερ δὲ οἱ πολλοὶ
 τῶν τὰς τέχνας ἐχόντων ἐδραῖοι εἰσιν, οὕτω καὶ τὰς κόρας
 οἱ ἄλλοι Ἑλληνες ἡρεμίζουσας ἐριουργεῖν ἀξιοῦσι. τὰς
 μὲν οὖν οὕτω τρεφομένας πῶς χρή προσδοκῆσαι μεγαλείου
 ἂν τι γεννῆσαι; ὁ δὲ Λυκοῦργος ἐσθῆτας μὲν καὶ δούλας 4
 20 παρέχειν ἱκανὰς ἡγήσατο εἶναι, ταῖς δ' ἐλευθέραις μέγιστον
 νομίσας εἶναι τὴν τεκνοποιίαν πρῶτον μὲν σωμασκέιν ἔταξεν
 οὐδὲν ἦττον τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος φύλου· ἔπειτα δὲ δρόμου
 καὶ ἰσχύος, ὥσπερ καὶ τοῖς ἀνδράσι, οὕτω καὶ ταῖς θηλείαις
 ἀγῶνας πρὸς ἀλλήλας ἐποίησε, νομίζων ἐξ ἀμφοτέρων

ΤΙΤ. ΛΑΚΩΝΩΝ pro ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ Pollux vi. 142 al. 7 μάλα
 om. det., del. Sauppe 10 ἀπέδειξεν det. 18 οὖν om. M
 § 4-c. 2 § 8 δ . . . τιμωροῦνται = Stob. Fl. 44. 23 (iv, p. 140 Hense)
 19 τὰς δούλας Cobet 23 καὶ post ὥσπερ om. Stob. 24 ἀγῶνα C
 Nov. Let. 725

5 ἰσχυρῶν καὶ τὰ ἔκγονα ἔρρωμενέστερα γίνεσθαι. ἐπεὶ
γε μὴν γυνὴ πρὸς ἄνδρα ἔλθοι, ὁρῶν τοὺς ἄλλους τὸν πρῶ-
τον τοῦ χρόνου ἀμέτρως ταῖς γυναιξὶ συνόντας, καὶ τούτου
τὰναντία ἔγνω· ἔθηκε γὰρ αἰδέεσθαι μὲν εἰσιόντα ὀφθῆναι,
αἰδέεσθαι δ' ἐξίόντα. οὕτω δὲ συνόντων ποθεινωτέρως μὲν 5
ἀνάγκη σφῶν αὐτῶν ἔχειν, ἔρρωμενέστερα δὲ γίνεσθαι, εἴ
τι βλάστοι οὕτω, μᾶλλον ἢ εἰ διάκοροι ἀλλήλων εἶεν.
6 πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἀποπαύσας τοῦ ὅποτε βούλωτο ἔκα-
στοι γυναικα ἄγεσθαι, ἔταξεν ἐν ἀκμαῖς τῶν σωμάτων τοὺς
γάμους ποιεῖσθαι, καὶ τοῦτο συμφέρον τῇ εὐγονίᾳ νομίζων. 10
7 εἴ γε μέντοι συμβαίῃ γεραίῳ νέαν ἔχειν, ὁρῶν τοὺς τηλι-
κούτους φυλάττοντας μάλιστα τὰς γυναικας, τὰναντία καὶ
τούτου ἐνόμισεν· τῷ γὰρ πρεσβύτῃ ἐποίησεν, ὁποῖου ἀνδρὸς
σῶμά τε καὶ ψυχὴν ἀγασθῆναι, τούτου ἐπαγαγομένῳ τεκνο-
8 ποιήσασθαι. εἰ δὲ τις αὖ γυναικὶ μὲν συνοικεῖν μὴ 15
βούλοιο, τέκνων δὲ ἀξιολόγων ἐπιθυμοῖν, καὶ τοῦτο νόμι-
μον ἐποίησεν, ἥντινα [ἀν] εὐτεκνον καὶ γενναίαν ὀρέῃ, πεί-
9 σαυτα τὸν ἔχοντα ἐκ ταύτης τεκνοποιεῖσθαι. καὶ πολλὰ
μὲν τοιαῦτα συνεχῶρει. αἱ γὰρ γυναικες διττοὺς οἴκους
βούλονται κατέχειν, οἳ τε ἄνδρες ἀδελφούς τοῖς παισὶ προσ- 20
λαμβάνειν, οἳ τοῦ μὲν γένους καὶ τῆς δυνάμεως κοινω-
10 νοῦσι, τῶν δὲ χρημάτων οὐκ ἀντιποιοῦνται. περὶ μὲν δὴ
τεκνοποιίας οὕτω τὰναντία γινούσ τοῖς ἄλλοις εἴ τι διαφέ-
ροντας καὶ κατὰ μέγεθος καὶ κατ' ἰσχὺν ἄνδρας τῇ Σπάρτῃ
ἀπετέλεσεν, ὁ βουλόμενος ἐπισκοπεῖτω. 25

1 ἀν γίνεσθαι Cobet 3 τούτου A C: τούτους M pr.: τούτοις
M corr. 6 ἀνάγκη A 7 βλάστοι Haase: βλάστοιεν det.:
βλάπτοιεν A C M: βλαστάνοιεν Stob. οὕτω μᾶλλον del. Cobet
8 βούλοιο ἕκαστος cit. Cobet 9 γυναικας Stob. 10 εὐγενεία
C et Stob. 11 γηραιῷ Dind. 13 τούτοις Stobaei A πρεσβυ-
τάτῳ M νόμιμον ἐποίησεν Stephanus 14 σῶμά τε] καὶ σῶμα
Stob. ἐπαγαγομένῳ Dind.: ἐπαγομένῳ A C M: ἀπαγαγομένῳ Stob.:
(ἐξῆν... εἰσαγαγεῖν Plut. Lyc. 15) 15 μὲν om. Stob. 16 τούτῳ C:
τούτου M νόμιμον Stob.: νόμιμον codd. 17 ἀν om. Stob. 19 αἱ
μὲν Stob. 20 οἳ δὲ Stob. 20-21 λαμβάνειν Stob. κοινωήσουσι
Stob. 24 κατὰ et κατ' om. Stob. 25 post σκοπεῖτω ita pergit
Stob. βούλομαι δὲ καὶ τὴν παιδείαν σαφηνίσαι. ὁ γὰρ Λυκούργος (vid. c. 2. 2)

Ἐγὼ μέντοι, ἐπεὶ καὶ περὶ γενέσεως ἐξήγημαι, βούλομαι II
καὶ τὴν παιδείαν ἑκατέρων σαφηνίσαι. τῶν μὲν τοίνυν
ἄλλων Ἑλλήνων οἱ φάσκοντες κάλλιστα τοὺς υἱεὺς παιδεύειν,
ἐπειδὴν τάχιστα αὐτοῖς οἱ παῖδες τὰ λεγόμενα ξυνιδῶσιν,
5 εὐθὺς μὲν ἐπ' αὐτοῖς παιδαγωγούς θεράποντας ἐφιστάσιν,
εὐθὺς δὲ πέμπουσιν εἰς διδασκάλων μαθησομένους καὶ
γράμματα καὶ μουσικὴν καὶ τὰ ἐν παλαίστρᾳ. πρὸς δὲ
τούτοις τῶν παίδων πόδας μὲν ὑποδήμασιν ἀπαλύνουσι,
σώματα δὲ ἱματίων μεταβολαῖς διαθρύπτουσι· σίτου γε μὴν
10 αὐτοῖς γαστέρα μέτρον νομίζουσιν. ὁ δὲ Λυκούργος, ἀντὶ 2
μὲν τοῦ ἰδία ἕκαστον παιδαγωγούς δούλους ἐφιστάναι,
ἄνδρα ἐπέστησε κρατεῖν αὐτῶν ἐξ ὧν περ αἱ μέγιστα ἀρχαὶ
καθίστανται, ὅς δὴ καὶ παιδονόμος καλεῖται, τούτου δὲ
κύριον ἐποίησε καὶ ἀθροίζεν τοὺς παῖδας καὶ ἐπισκοποῦντα,
15 εἴ τις ῥαδιουργοίῃ, ἰσχυρῶς κολάζειν. ἔδωκε δ' αὐτῷ καὶ
τῶν ἡβώντων μαστιγοφόρους, ὅπως τιμωροῖεν ὅποτε δέοι,
ὥστε πολλὴν μὲν αἰδῶ, πολλὴν δὲ πειθῶ ἐκεῖ συμπαρεῖναι.
ἀντὶ γε μὴν τοῦ ἀπαλύνειν τοὺς πόδας ὑποδήμασιν ἔταξεν 3
ἀνυποδησίᾳ κρατύνειν, νομίζων, εἰ τοῦτ' ἀσκήσειαν, πολὺ
20 μὲν ῥῆον ἂν ὀρθιάδε ἐκβαίνειν, ἀσφαλέστερον δὲ πρᾶνῃ
καταβαίνειν, καὶ πηδῆσαι δὲ καὶ ἀναθορεῖν καὶ δραμεῖν
θᾶττον [ἀνυπόδητον, εἰ ἡσκηκῶς εἴη τοὺς πόδας, ἢ ὑποδεδε-
μένον]. καὶ ἀντὶ γε τοῦ ἱματίους διαθρύπτεσθαι ἐνόμιζεν 4
ἐνὶ ἱματίῳ δι' ἔτους προσεθίζεσθαι, νομίζων οὕτως καὶ πρὸς

5 εὐθὺς A M 8 ὑποδήμασιν om. C 10 δὲ γε det.
11 ἕκαστον M: ἕκαστος A: ἐκάστοις A B C et Stob. 12 ἄνδρας Stob.
13 δ Stob. 14 ἀθροίζειν codd.: καθίζειν Stob.: καταλοχιζειν cit.
Rühl ex Plut. Lyc. 16 16 ὅποτε A pr. C: ὅτε A corr. M: ὅτι Stob.
17 ὅς Stob. 19 ἀσκήσειαν Stob. 20 ἂν ὀρθία δὲ A: ἂν ὀρθία δὴ A B C:
ὀρθία δὲ M: ἀνορθία Stob. codd. ἐκβαίνειν Stob.: βαίνειν A M: εὐ
βαίνειν A B C 20-21 ἀσφαλέστερον... καταβαίνειν om. Stob. 21 δὲ
om. M ἀνθορεῖν A M 22 fort. θᾶττον ἂν δύνασθαι ἀνυπόδητον
A B M: τὸν ἀνυπόδητον Cobet: ἀνυπόδητον τινα Schenkl 22-23 ἀνυπό-
δητον... ὑποδεδεμένον om. Stob.: del. Herwerden τὸν ὑποδεδεμένον
Cobet 23 καὶ ἀντὶ γε] ἀντὶ δὲ Stob. ἐνόμιζεν A C: ἐνόμισεν M:
ἐνόμισεν Stob. 24 ἐν] ἐν C ἐνὶ ἱματίῳ (cf. Plut. Lyc. 16)
δερματίῳ Stob. 24-1 (p. seq.) νομίζων... παρεσκευάσθαι om. Stob.